01 SEP 20
9(47.925)
Կ.23
24 JAN 2006

ԹԻՒ 1

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ
ԱԶԳԱՅԻՆ ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԻ

ԱՏԵՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ
ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎՈՅ

ՎԵՐԱԲԱՑՈՒՄ 1913-14 ՇՐՋԱՆԻ
ԵՐԵՍՓՈԽԱՆԱԿԱՆ ՎԵՐԱԿԱԶՄՈՒԹԵՆԷՆ ԵՏՔԸ

ՆԻՍՏ Ա.

3 Մայիս 1913

Տպագրութիւն Ռ. ՍԱՂԱԵԱՆ
ՂԱԼԱԹԻԱ, Գուրջունլու Խան, Թիւ 7, Կ. ՊՕԼԻՍ

1913

1 - .02. 2013

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆՔ

ԿԵՂԴՐՈՆԱԿԱՆ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆՔ

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆՔ

(Ա. Վիճակ)

1. Տ. Եղիշէ Արքեպ. Դուրեան
2. Տ. Վահրամ » Մանկունի
3. Տ. Զարմայր քոնյ. Կէզիւրեան
4. Տ. Տրդատ քոնյ. Պոյաճեան

(Բ. Վիճակ)

5. Տ. Մաղաքիա Արքեպ. Օրմանեան
6. Տ. Գրիգորիս Ծ. Վ. Պալագեան
7. Տ. Երուանդ Ծ. Վ. Բէլտահճեան
7, Տ. Սմբատ Ծ. Վ. Գազազեան

(Գ. Վիճակ)

9. Տ. Հմայեակ Արքեպ. Դիմաքսեան
10. Տ. Մաղաքիա Եպիս. Տէրունեան
11. Տ. Միքայէլ քոնյ. Ալշճեան
12.

(Դ. Վիճակ)

13. Տ. Արիստակէս Ա. Քահ. Զիզմէճեան
14. Տ. Խորէն » Ցարութիւնեան
15. Տ. Յուսիկ » Քաջունի
16. Տ. Տաճատ » Փաշաեան

(Ե. Վիճակ)

17. Տ. Եզնիկ Ծ. Վ. Պապաեան
18. Տ. Հմայեակ Քահ. Էքսէրճեան
19. Տ. Բաթոզ » Թագրմճեան
20. Տ. Աբէլ » Երէցեան

ԱՇԽԱՐՀԱԿԱՆՔ

(Ա. Վիճակ)

Էյուպ Ս. Եղիա

21. Օննիկ Էֆ. Մինասեան

Խասգիւղ

22. Պետրոս » Հալաճեան
23. Սմբատ » Քեաթիպեան
24. Պետրոս » Խորասանճեան

Մագրի-գիւղ

25. Երուանդ Էֆ Պէյազճեան
26. Թագւոր » Արեւեան
27. Տօքթ. Լ. » Մալխասեան
28. Յակոբ » Պոյաճեան
29. Յովհաննէս » Խազուլեան
30. Սարգիս » Պէհրէեան
31.

Պէոյիւքէրէ

32. Ճիշակ » Ալպոյաճեան
33. Յովսէփ » Գազազեան

Սան-Սթէֆանօ

34. Գէորգ Էֆ. Ասլանեան

Օրթաքիւղ

35. Խաչիկ Էֆ. Սրվանճեան
36. Տօքթ. Ստեփան » Թէրզեան

(Բ. Վիճակ)

Բեռա-Գասրմ-փաշա

37. Արամ Էֆ. Հալաճեան
38. Մանուկ » Ազարեան
39. Յակոբ » Էսաեան
40. Ստեփան » Գաբաեան
41. Տօք. Վահրամ » Թորգոմեան
42. Տիրան » Կիւմիւշկէրտան
43.
44.
45.

Գարբալ-գեղը

46. Ա. Էֆ. Վռամեան

Գուրուչէշմէ

47.

Պէշիքաշ

48. Միհրդատ Էֆ. Հայկազն

Ֆէրիգիւղ

49. Եդուարդ Էֆ. Դարակէօզեան
50. Հրանտ » Աստատուր
51. Մարկոս » Նաթանեան
52. Յակոբ » Պահրի

(Գ. Վիճակ)

Գասիգիւղ

53. Անտոն Էֆ. Թարագ
54. Ադասի » Ադասեան
55. Եդուարդ » Շիրինեան
56 Ներսէս » Օհանեան
57. Սարգիս » Էսմէրեան
58.
59.

Եէնի-Գարու

60. Պենոն Էֆ. Տէյիրմէնճեան
61. Վահան » Փափազեան

Գալաթ

62. Տօքթ. Կարապետ Էֆ. Եաղուպեան
63. Յարութիւն Մոստիչեան
64.
65.

Սկիւտար Եէնի մահալէ

66. Թորգոմ Էֆ. Պոյաճեան
67. Հմայեակ » Խոսրովեան
68. Վահան » Սուրէնեան

ԱԶԳԱՅԻՆ ԸՆԴՀ. ԺՈՂՈՎ

ԲԱՑՈՒՄ 1913—1914 ՆԱՏԱՇՐՋԱՆԻ

ՆԻՍՏԱ.

3 ՄԱՅԻՍ 1913

ՆԱԽԱԳԱՀ.— Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔ ՀԱՅՐ

ԱՏԵՆԱՊԵՏ.— ԵՐՈՒԱՆԴ Էֆ. ԽՕՐԱՍԱՆ (առժամեայ)

ՕՐԱԿԱՐԳ

Ընտրութիւն Մայր Դիւանի

ԲԱՑՈՒՄ ԺՈՂՈՎՈՑ

Ազգային Ժողովոյ 1913 – 1914 նստաշրջանի Ա. Նիստին բացումը կատարուեցաւ 1913 Մայիս 3ին, կէսօրէ ետք ժամը 3.40 ին, Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ, ի ներկայութեան 50 երեսփոխանաց, որոնց թիւը յանգեցաւ ի վերջոյ 74ի։

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔ ՀԱՅՐ. (Աղօթքեն ետք).— Ներողութիւն կը խնդրեմ որ մինչեւ ցարդ սպասցուցինք Ձեզ, բացման ճառը թէեւ պատրաստ էր, բայց որովհետեւ այսօր Խառն Ժողովը կարեւոր փոփոխութիւններ մտցուց անոր մէջ, հարկ եղաւ այդ սրբագրութիւնները կատարել և ընդօրինակել տալ։

(Ցետոյ Ս. Պատրիարք Հայրը կարդաց յոանկայս հետեւեալ բացման ճառը).—

Տեարք Երեսփոխանք

Ազգային Պատգամաւորի Ժողովոյդ նոր տարեշրջանը թեւակոխելու առթիւ, անհրաժեշտ և կարեւոր կը համարիմ հակիրճ տեսութիւն մ'ընել նախագահութեանս տակ գտնուող Ազգային Կեդրոնական Ներկայ Վարչութեան ցարդ ունեցած գործունէութեան մասին, ինչպէս նաև պարզել ա՛յն ուղեգիծը, որով ընթանալու պիտի ձգտինք ներկայիս և ապագային։

Պատմական չատ ծանր վայրկեաններու մէջ էր որ, գործի հրաւիրուեցաւ Ներկայ Վարչութիւնը։

Զը կրնալով տակալ այլևս Հայաստանէն վայրկեան առ վայրկեան հասնող գուժերէն և

3365-51

յուսաբեկ կառավարութեան չգործադրուած սովորական խոստումներէն, հրաժարական մատուցած էի, որ մերժուած էր Պատկառելի Ժողովոյդ կողմէ նոր զիմումներ կատարելու բաղձանքով և Ձեր Թանկագին աջակցութիւնը չխնայելու հաւատիքներով։

Նոյն այդ օրերուն էր որ, Ներկայ Վարչութիւնը ստանձնեց իր պաշտօնը։

Մէկ կողմէն թշուառ ազգիս սպառնացող ծանր տագնապներու առջև, միւս կողմէն գաւառներու պահանջմանց և ներքին անկերպարան վիճակի և վերջապէս Պատրիարքարանիս վարչական անկազմակերպ դրութեան և խճողուած գործերու առջև գտաւ ինքզինքը արդի Վարչութիւնը։

Մեր գլխաւոր հոգատարութեան առարկան դարձուցինք գաւառներու պահանջները, Ազգային կրթական վիճակը, Ազգային ելմտացոյցը և մանաւանդ յարաբերական խնդիրները, որ ամէն ժամանակ եղած է առանցքը և ծանրութեան կեդրոնը մեր Ազգային մարմիններու գործունէութեան։ Ինձ հետ նաև Վարչութիւնը ձգած է հիմնական դարմաններ գտնելու վերոյիշեալ խնդիրներու համար, որոնք եթէ դանդաղած կամ կատարեալ չեն եղած՝ պատճառը պէտք է վերագրել հայ ազգի բացառիկ ծանր կացութեանը, որ տասնեակ տարիներով՝ ինչպէս և այժմ զբաղեցուցած են մեր նիստերու մեծագոյն մասը, որ գրաւած է մեր միտքը, զգացումները և ուժերը, անդամալուծած խաղաղ կանոնաւոր աշխատանքի ընթացքը պատճառներէն մէկն է նաև մեր ներքին կազմակերպութիւնը, որ թոյլ տուած է ազգայնոց իրենց ամբողջ ժամանակը տրամադրելու Ազգային գործոց՝ կատարելու համար տեւական և բեղմնաւոր աշխատանք։

Նախորդ Վարչութիւնը պատրաստած էր նախագիծ մը Պատրիարքարանի պաշտօնէութեան վերակազմութեան, որ ձեռք առաւ ներկայ Վարչութիւնը և իր սրբագրութիւնով ներով ներկայացուց Պատկ. Ժողովոյդ։ Ցիշեալ նախագիծը կը վերաբերի միմիայն Պատրիարքարանիս ներքին վարչութեան վերակազմութեան, արդարև աւելի լայն ծրագիր մը պէտք էր մեր Ազգային ներքին վարչական ընդհանուր կազմակերպութեան համար, դժբախտաբար սակայն ներկայ պայմանները չի պիտի թողուն ձեռնարկելու անոր առայժմ։ Մեր առանձին ուշադրութեան առարկայ դարձուցինք նաև կրթական կազմական կանոնագիրը, որ պատրաստուած էր նախկին Ուսումնական Խորհրդոյ կողմէ։ Սոյն կանոնագիրը յանձնուեցաւ արդի ուսումնական խորհուրդին, որ վարչութեան ներկայացուցիչներու օժանդակութեամբ մօտ օրէն կը լմնցնէ իր աշխատութիւնները։

Պատրիարքարանի եկեւմուար կանոնաւորելու համար Վարչութիւնը այս տարի իրրև փորձ Տնտեսական Խորհրդոյ միջոցաւ ձեռնարկեց եկեւմացոյցի մը կազմութեան, որ իր մէջ պիտի ամփոփէր ոչ միայն Պատրիարքարանի դրամական ներքին գործառնութեանը հաշիւը, այլև Պոլսոյ մէջ Ազգային Վարչութեան ենթակայ բոլոր ժարմիններու, բայց որովհետև տարկայ նոր ձեռնարկ մըն էր և առաջները բացարձակապէս կը պակսէին, մինչդեռ զանոնք ամփոփելու և դասաւորելու համար նիւթապէս ժամանակը կը պակսէր դժբախտաբար, որով այս տարուան համար զանց առնուեցաւ, սակայն յաջորդ տարուան եկեւմացոյցը այդ սկզբունքով պիտի պատրաստուի և արդէն ձեռնարկուած է նախապատրաստական աշխատութեանց։

Վարչութիւնը հոգ տարած է՝ պայմանները ներածին չափով ընթացք տալու գաւառական վարչութեանց կազմակերպութեան և պահանջներուն, յատկապէս հոգ տարուած է թափուր վայրերու մէջ առաջնորդներ կարգելու, քանի որ Ազգին ներկայ ծանր կացութեան մէջ անոնց ներկայութիւնը չափազանց կարեւոր է իրենց հօտին մէջ, գոհացուցիչ պարագայ մըն է որ ներկայիս գաւառներու մէջ զրեթէ թափուր աթոռ չկայ։

Մեծ մահոգութիւն և զայրոյթ կը պատճառէ մեզ Երուսաղէմի խնդիրը, որ վերջն է եղած մեր ազգին և ներկայ համազգային ծանր օրերուն մէջ ստիպուած ենք չարաթներ կորսնցնել միաբանական ապօրէն և անպատուաբեր արարքներու առթիւ, Վարչութեան հետ համախորհուրդ ձեռք պիտի առնենք ազգու միջոցներ, պահելու համար Ազգային իշխանութեան հեղինակութիւնը և նուիրական այդ վայրը արդի ցաւալի կացութենէն

փրկելու համար, կացութիւն մը, որ պարզուած է վարչութեան կողմէ ժողովոյդ մատուցուած այս օրուան երկու գրերով։

Գալով յարաբերական գործոց, չեմ կարծեր որ սովորական տեղեկութիւններ պահանջէք լսել և անով բաւականանալ, ես ալ չեմ կրնար ասոր վրայէն անցնիլ, առանց գրգռելու մեր խոր վէրքերը, բուժելու և բուժել տալու համար յոյսերով։

Վարչութեան գործի գլուխ անցած օրէն իսկ, նորէն ըստ առաջնոյն և աւելի թափով չարունակուած է գաւառներէն հասնող գուժերը, և օգնութեան աղաղակները, ես եւ Վարչութիւնը երբեք չենք թերացած ամենայն ճշդութեամբ օրը օրի հաղորդելու զանոնք Բ. դրան և դարման խնդրելու, գործբախտաբար մեր առաջնորդներու տեղեկատուութիւնները վստահութիւն չեն ներշնչած ու կառավարութիւնը հիմնուելով իր պաշտօնեաներու տեղեկատուութեանց վրայ, հերքած է զանոնք, իսկ աղաղակող հարստահարութեանց հանդէպ խոստացած է միշտ։ Վարչութեան գործի գլուխ անցած օրէն ի վեր, (հոկտեմբեր-մայիս) հոգային կրօնափոխական սպաննութեանց թալանի և զանազան հարստահարութեանց վերաբերեալ 176 թագրիրներ և յիշատակագիր մատուցուած է կառավարութեան, մինչդեռ կրնայ ըսուիլ որ անոնց յատերուն լիակատար կերպով ընթացք տրուած և արդարութիւնը գրեթէ գործադրուած չէ. անպատիժ մնացած կարգ մը հարբստահարիչներ և աւազակներ չատ անգամ քաջալերուած՝ դժբախտաբար կը չարունակեն անարգել իրենց սիրագործութիւնները, սակայն տեղական իշխանութիւնները արդարութիւնը տարբեր կերպով մեկնելով անսովոր վիճակ մը ստեղծուած է, որուն հետեւանքով օրինակի համար, ամբաստանուած հայ անհատի մը յանցանքը կը վերագրուի ամբողջ գիւղերու և թաղերու։ Այս օր լեռներու մէջ հալածական կը թափառին մէկ քանի հայ գիւղերու բնակիչներ, հարիւրաւոր փոխոտականներ կը պահուտին ըստ նախորդ դրութեան,

Տեղեկացանք թէ հոգային խնդիրը՝ վարչապէս կարգադրուելու հրաման տրուած է, Ի՞նչպանք գործադրութեան, մինչդեռ վերջին օրերս տեղեկագրուեցաւ մեզ թէ Զարսանճագի հոգային հարցի կարգադրութեան համար կը հրաժարեցուցուի տեղին գայմագամը. Խիզանի և Վանի մէջ բռնատէրերը սպառնալիքով կը ցրուեն Հայ գիւղացիներ, գրաւելով անոնց հողերը, Մշոյ մէջ նոյնը և հայոյանք ամէն կողմ. իսկ Կիլիկիա բարեբաղդ դիպուածով միայն առ այժմ ազատեցաւ նոր զարհուրելի ջարդէ մը։

Այս անհանդուրժելի վիճակին հանդէպ ես և վարչութիւնը մեր ամբողջ ուժով բողոքեցինք և ի վերջոյ չկրնալով այլեւս ստանձնել ծանր պատասխանատուութիւնը, Ապրիլ 2ին Պատկ. Ժողովոյդ մատուցած էր իր հրաժարականը, Պատկ. Ժողովդ զօրացուց Վարչութիւնը իր կատարեալ վստահութեան քուէովը և յանձնարարեց անոր յանուն գերագոյն այս ժողովին նոր փորձ մը ևս ընել, ահա այդ փորձն ալ տեղի ունեցաւ, որու մասին վարչութեան Ատենապետը համաձայն Պատկ. Ժողովիդ կամքին, բացատրութիւններ պիտի տայ բացառիկ նիստի մը մէջ և պատկառելի երեսփոխանութեանդ կը մնայ այնուհետև ճար մը գտնել։

Տեղեկացանք որ կառավարութիւնը ծրագրած է կարգ մը բարենորոգումներ, և թէ կը պատրաստուի յանձնաժողովներ ճամբայ հանելու դէպի հայաբնակ գաւառներ, չենք գիտեր թէ որքան իրական և արդիւնաւոր կրնան ըլլայ այդ ձեռնարկները, որով հարկադրուած ենք վերապահ ըլլայու անոնց նրկատմամբ, բացայայտ է որ մեր պահանջները կը կայանան հայ ժողովրդի. կեանքի, ինչքի և պատուի ապահովութեան մէջ, պայմանով որ անոր իրականացումը արմատական տեւական և որոշ երաշխիքներու վրայ հիմնուած ըլլայ։

Թուրքիոյ Հայ Ժողովուրդի ներկայ ցաւալի կացութեան վերաբերմամբ պարբերաբար տեղեկութիւններ կը հաղորդուի Ամենայն Հայոց Վեհ. Հայրապետին. Ազգ. Ժողովոյդ ներկայ տարեշրջանին բացման առթիւ նուիրական պարտք կը համարիմք մեր երախտագիտական զգացումները արտայայտել նորին Ս. Օծութեան Թրքահայ թշուառ հօտի վիճակի նկատմամբ իւր թանկագին հոգածութիւնը չխնայելուն համար։

Վարչութեան սեղանին վրայ ներկայիս կը գտնուին քանի մը կարեւոր խնդիրներ։ Յարաբերական խնդիրներէ զատ ի միջի այլոց անհրաժեշտ կը համարինք լուրջ ուշադրութեան առնել Կեդր. Մնատուկի յոյժ անձուկ վիճակը, մտադրութիւն ունինք Ազգ. տուրքի գանձումը կանոնաւորել յատուկ կանոնագրով մը։

Գալ տարուան եկեւմտացոյցը պիտի ջանանք ընդլայնել, ինչպէս որ յիշուեցաւ քիչ մը առաջ։

Ես և Վարչութիւնը պիտի չարունակենք այսուհետեւ ես գաւառներու պահանջումներուն և դիմումներուն ըստ կարի, արագ բաւարարութիւն տալ, և կանոնաւորել մեր ներքին վարչութիւնը։

Եթէ պարագաները ներեն նուիրուելու խաղաղ աշխատութեան, պիտի ջանանք վերամշակել եկեղեցական, կրթական, ամուսնական և ներքին կազմակերպութեան վերաբերող կանոնագրեր, պատշաճեցնելով զանոնք ներկայ պայմաններուն։

Վերջացնելով սոյն հակիրճ ակնարկը, իմ և նախագահութեանս տակ գտնուող Կեդր. Վարչութեան գործունէութեան մասին, կ'ուզեմ յայտնել նաև բաղձանքներս՝ Ազգ. Պատկ. Ժողովոյդ, աշխատութեան վերաբերեալ։

Սրգելիչ միւնոյն հոգը պատճառներ, որոնք խանգարած են իմ և Վարչութեան բնականոն գործունէութիւնը, զօրաւոր, խոչընդոտ հանդիսացած են նաև Պատկ. Ժողովոյդ, չեղելով դայն օրէնսդրական բեղմնաւոր գործունէութենէն և մղելով ընթացիկ աշխատութեան։ Պիտի բաղձայի որ Ժողովդ ամէն գնով ձգտէր օրէնսդրական ներդաշնակ աշխատանքի, որովհետեւ Ազգ. մեր ներքին վարչութեան մէջ շատ թերիներ կան, որոնք կարելի է լեցնել, և սրբագրել, մի միայն ժամանակին յարմար օրէնքներով և կանոններով։

Պարագաներու բերմամբ թերի է ցարդ գործադրուած հակակշռի իրաւունքը՝ որ պատճառներէն զլխաւորը կարելի է համարիլ երեւմուտքի անկանոնութեան, պիտի խնդրէի լրջօրէն ի նկատի առնել կարճ միջոցէ մը Ձեր վաւերացման ենթարկուելիք Ներկայ տարուան եկեւմտացոյցը, որուն մատուցումը մինչև ցարդ յապաղած է՝ անոր պատրաստութեան եղանակը ճշդելու մասին, վարչութեան և Պատկ. Տեսուչ Խորհրդոյ միջև կատարուած բանակցութեանց պատճառով, որով հարկեցուցիչ կը դառնայ ներկայ տարուան առաջին եռամսեայի միջոցին նախորդ եկեւմտացոյցը նոյնութեամբ գործադրելու համար արուած արտօնութիւնը երկարաձգելու միջոց մը եւս։

Ներքին կանոնաւոր Վարչութեան համար մեծ կարեւորութիւն ունի Պատրիարքարանի վերակազմութեան նախագիծը, որ ներկայացուած է Պատկ. Ժողովոյդ։ Վարչութիւնը իր պատասխանատուութեան ներքև զայն առժամապէս գործադրելու արտօնութիւնը խնդրած էր, որ չը շնորհուեցաւ որով հարկ կ'ըլլայ արտակարգ միջոց մը ձեռք առնել. անոր վաւերացումը փութացնելու համար։ Առանց անոր Պատրիարքարանիս գործառնութիւնները հնարաւոր չպիտի ըլլայ կանոնաւորել։

Իմ ջերմ բաղձանքը եղած է միշտ տեսնել ազգը համերաշխ և սիրով, եւ առաւել ներկայ օրերուն, երբ այդ համերաշխութեան մէջն է մեր փրկութիւնը։

Գոհ եմ, որ այսօր ազգի բոլոր տարրերը միացած կը տեսնամ հոս և թէ ամէն տեղ. շնորհակալ եմ, որ Պատկ. Ժողովդ ազգային ներկայ ճգնաժամին մէջ ինձ և իմ վարչութեանս օժանդակելու կոչեց իրմէ բղխող խորհրդարանական մարմին մը, որ ըստ ամենայնի, օգտակար կրնայ ըլլալ զօրացնելով մեր ջանքերը։

Այսօր բարեբախտ եմ, որ նոր շրջանի առթիւ կը բանամ ազգ. Ժողովի 1913—914 տարեշրջանը։ Զգիտեմ թէ հայ ազգի ապրումի և տառապալի կեանքը որ ատիճան թոյլ պիտի տայ մեզի խաղաղ և բեղմնաւոր աշխատութեան՝ սակայն կը մխիթարուիմ այն յոյսով, որ ամենակարող Աստուած մեր յոգնատանջ ճակատէն պիտի սրբէ, մեր սև ճակատագիրը և թոյլ տայ սիրեցեալ հօտս նուիրուելու քաղաքակրթական խաղաղ կեանքի։ Այս ճնշող վայրկեաններուն, թող մեր սրտերը ձուլուին ի միասին՝ ձգտելու համար դէպի յաւատաւ ապագան։

Ուրեմն կը բանամ Ազգ. Ժողովի ներկայ տարեշրջանի անդրանիկ նիստը շնորհաւորելով Ձեզ և բարեմաղթելով ուժ և կարողութիւն և արդիւնաւոր գործունէութիւն։

ԿԱԶՄՈՒԹԻՒՆ ԱՌԺԱՄԵԱՅ ԴԻՒԱՆԻ

(Ս. Պատրիարք Հօր հրաւէրով, Երուանդ էֆ. Խորասան՝ իբր երիցագոյն երեսփոխան՝ գրաւեց Ատենապետութեան Աթոռը, իսկ Ժազ էֆ. Սայապալեան՝ իբր կրտսերագոյն՝ գրաւեց Ատենադպրութեան Աթոռը)։

ԲԱՑԱԿԱՑՈՒԹԻՒՆ

ԱՏԵՆԱՊԵՏ ԷՖ.— Ժողովին մեծամասնութիւնը 58ով կ'ըլլայ, այժմ ներկայ ունինք 74 երեսփոխաններ։ Տօքթ. Մալխասեան, Պետրոս Հայաճեան, Լեւոն Տէմիրճիպաշեան էֆէնտիներ և Տ. Միքայէլ քհ. Աշճեան, իրենց բացակայութիւնը հաղորդած են, կ'արձանագրենք իբր օրինաւոր բացակայ։

ՀՐԱԺԱՐԱԿԱՆ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆՈՒԹԵՆԷ

ԱՏԵՆԱՊԵՏ ԷՖ.— Միհրան Շիրինեան էֆ. հրաժարիր ղրկած է պիտի կարդացուի։

(Ատենադպիր էֆ. կարդաց հետեւեալ գիրն)։

Վսեմաշուք Ատենապետ էֆէնտի

Ազգ. Երեսփոխանական Ժողովոյ

Աստ

Նկատելով որ զբաղմունքս և առողջական վիճակս չեն թոյլատրեր այլ եւս, երեսփոխանական պարտականութիւնս՝ խղճի մօք և լիուլի կերպիւ կատարել, կը փութամ մատուցանել հրաժարականս։

Որով մնամ խորին յարգանօք՝

Մ. ՇԻՐԻՆԵԱՆ

2 Մայիս 1913

ԱՏԵՆԱՊԵՏ ԷՖ.— Պատճառաբանեալ հրաժարական մը չէ ասիկա, բայց Ներէն Ժողովին կամքին կը թողում ընդունիլ կամ մերժել։

Տ. ՀՄԱՅԵԱԿ ՔՀ. ԷՔՍԷՐՃԵԱՆ.— Մեր երեսփոխանները զբաղմունք կամ անձնական տկարութիւն պատճառելով կը հրաժարին. մենէ շատերն ալ զբաղմունք ունին և տկար են. այդպիսով ծայրը ո՞ւր կ'երթայ։

ԱՏԵՆԱՊԵՏ ԷՖ.— Կրնայ ատիկա պատրուակ ըլլալ։ Բայց հրաժարականը պարզ է և մենք Ժողովին քուէին կ'ենթարկենք զայն։

Տ. ՀՄ. ՔՀ. ԷՔՍԷՐՃԵԱՆ.— Ասկէ առաջ պարզ հրաժարականներ մերժեցինք։

ԱՏԵՆԱՊԵՏ ԷՖ.— Շատ լաւ. ասիկա ալ ընդունիլը՝ կամ մերժելը Ժողովիդ քուէէն կախում ունի։

(8ի դէմ 24 քուէով ընդունուեցաւ Միհրան էֆ. Շիրինեանի հրաժարականը)։

ՆՈՐ ԱԶԳ. ԵՐԵՍՓՈԽԱՆՆԵՐ

ԱՏԵՆԱՊԵՏ ԷՖ.— Նոր երեսփոխաններու ընտրութեանց համար Վարչութենէն տեղեկագիր եկած է, պիտի կարդացուի։

(Ատենադպիր էֆ. կարդաց հետեւեալ գիրը)։

Վսեմաշուք Ատենապետ էֆէնտի

Ազգ. Երեսփ. Ընդհանուր Ժողովոյ

Կեսարիոյ Գաւառական Ընդհանուր Ժո-

ղովին կողմէ՝ երկրորդ վիճակաւ դաղարեալ Երեսփոխանին տեղ, ըստ հրահանգի Պատրի արքարանիս նոր ընտրութիւն կատարուած և Ապրիլ 6 թուականաւ տեղեկագրով ներկայացուած է արդիւնքը, յորմէ կը տեսնուի թէ՝ Ազն. Վահան էֆ. Էսատեան Ազգային Երեսփոխան վերընտրուած է՝ քուէներու բացարձակ առաւելութեամբ։

Նոյնպէս, Տիվրիկի Գաւառական Ընդհանուր Ժողովոյ կողմէ՝ վիճակին հրաժարեալ երեսփոխանին տեղ ըստ հրահանգի նոր ընտրութիւն կատարուած և Ապրիլ 4 թուականաւ յուղարկուած է տեղեկագիրը յորմէ կը տեսնուի թէ՝ միաձայնութեամբ Ազգային երեսփոխան ընտրուած է Ազն. Դէորգ էֆ. Մեծատուրեան։

Ազգային կեդրոնական Վարչութեան Քաղաքական Ժողովը՝ Սահմանադրութեան 81 րդ. յօդուածին համաձայն ստուգելով նորընտիր երեսփոխաններու ընտրելութեան պայմաններն ըստ ամենայնի համաձայն գտաւ Սահմանադրութեան տրամադրութեանց։ Հետեւաբար, ընդ գրոյս Պատ. Ժողովիդ կը մատուցանէ ընտրական տեղեկագիրները։

Մնամք յարգանօք

Ի Դիմաց Քաղաքական Ժողովոյ

Ատենադպիր — Ատենապետ

Տ. ԵՐԿԱՆԵԱՆ — Ս. ԳԱՐԱՆԵԱՆ

3 Մայիս 1913

ԱՏԵՆԱՊԵՏ ԷՖ. — Քաղաքական Ժողովը օրինաւոր նկատած է անոնց ընտրութիւնները ուրեմն քուէի կը դնեմ։

(Ցեռ քուէարկութեան Ատենապետ էֆ. Ազգ. երեսփոխան հռչակեց Կեսարիայէն վերընտրուած Վահան էֆ. Էսայեանը և Տիվրիկէն ընտրուած՝ Դէորգ էֆ. Մեծատուրեանը։)

ԱՏԵՆԱՊԵՏ ԷՖ.— Այժմ պիտի կարդացուին Վարչութեան երկու պաշտօնագրերը Երուսաղէմի խնդրին վրայ։

ՀԱՅԿ ԽՕՃԱՍԱՐԵԱՆ ԷՖ — Առժամեայ Դիւանին գործը չէ այդ. պէտք է անմիջապէս Մայր Դիւանի ընտրութեան ձեռնարկել. և նոր Մայր Դիւանը կը կարդայ զայն։

ԱՏԵՆԱՊԵՏ ԷՖ — Ճիշտ է ձեռնարկենք։

ՕՐԱԿԱՐԳ

ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆ ՄԱՅՐ ԴԻՒԱՆԻ

(Ատենապետ էֆ. ընտրական քննիչներ նշանակելէ յետոյ 10 վայրկեան դադար տրուեցաւ և քուէարկութիւնն ու քուէհամարը կատարուեցաւ Ա. Ատենապետի ընտրութեան)։

ԱՏԵՆԱՊԵՏ ԷՖ. — Քուէի մասնակցողներուն թիւն է 69. Ազգ. Ժողովի Ա. Ատենապետ ընտրուած է Գարրիէլ էֆ. Նորատունկեան 43 քուէի մեծամասնութեամբ։

Յաջորդաբար քուէ ստացած են.

Գրիգոր էֆ, Զօհրապ	22	քուէ
Հրանտ » Ասատուր	2	»
Տօքթ. Ն. էֆ. Տաղաւարեան	1	»
Սպիտակ	1	»

ԱՏԵՆԱՊԵՏ ԷՖ. — Այժմ Բ. և Գ. Ատենապետներու ընտրութիւնը միասին պիտի կատարուին, առաւելագոյն քուէ չստացող Բ. Ատենապետ կը հռչակուի, իսկ միւսը Գ. Ատենապետ։

(10 վայրկեան դադարէ մը եաքը կը կատարուի քուէարկութիւնը և քուէհամարը)։

ԱՏԵՆԱՊԵՏ ԷՖ.— Քուէարկութեան մասնակցողներուն թիւն է 64 որոց 31 քուէն ստացած ըլլալուն համար Բ. Ատենապետ կը հռչակեմ Հրանտ էֆ. Ասատուրը, իսկ Տօքթ. Տաղաւարեան էֆ. 28 քուէով կը հռչակուի Գ. ատենապետ, Միւս քուէ առնողներն են.

Պետրոս Պէյ Խորասանճեան	24	քուէ
Յարութիւն էֆ. Շահրիկեան	23	»
Գրիգոր էֆ. Զօհրապ	9	»

ՏՕՔԹ. ՏԱՂԱՒԱՐԵԱՆ ԷՖ. (Գրաւելով ատենապետական աթոռը)։— Առաջին և Երկրորդ Ատենապետներուն բացակայութեան պատճառով, ինձ կը վիճակի գրաւելով այսօրուան Ատենապետութեան Աթոռը, շնորհակալութիւն յայտնել Ժողովիս, որ իր քուէովը մեզ յայտնեց իր վստահութիւնը։ Դիտեմ թէ քանի՞ ծանր է այն լուծը որ դրիք մեր վրայ մանաւանդ ներկայ տագնապալից չրջանին մէջ։ Գնահատելով արժէքը այն վստահութեան որ ունեցաք մեր վրայ, յանուն իմ և ընկերակցաց կրկին շնորհակալութիւն կը յայտնեմ և կը խոստանամ ձեր այդ վստահութեան արժանի ըլլալ։ Այժմ կը ձեռնարկենք երեք ատենադպիրներու միանգամայն ընտրութեան։ Քուէի առաւելութեան կարգով Ա. Բ. և Գ. Ատենադպիրներ կը հռչակենք։

(10 վայրկեան դադարէ եաք, կը կատարուի քուէարկութիւնն ու քուէհամարը։)

ԱՏԵՆԱՊԵՏ ԷՖ.— Քուէարկութեան մասնակցողներուն թիւն է 54, և այդ արդիւնքով Ա. Ատենադպիր ընտրուեցաւ Հմայեակ էֆ. Արամեանց 32 քուէով. Բ. Ատենադպիր Երուանդ էֆ. Պէզճեան 25 քուէով և Գ. Ատենադպիր Աղէքսանդր էֆ. Փանոսեան 20 քուէով։

(Միւսներն են Ռուբէն էֆ. Զարդարեան 16, Խաչիկ էֆ. Սվաճեան 17, Վահան էֆ. Թէքէեան 17, Երուանդ էֆ. Օտեան 16 քուէ)։

ԱՏԵՆԱՊԵՏ ԷՖ.— Ատեանը կը փակեմ ութը օր եաք գումարուելու պայմանով, Երուսաղէմի խնդիրը ունենալով օրակարգ։

Ա. ԴԱՍՊԱՐԵԱՆ ԷՖ. — Կը խնդրէի գոնէ այդ մասին Վարչութեան երկու գիրերը այս նիստին մէջ կարդացուին։

ԱՏԵՆԱՊԵՏ ԷՖ.— Ներքին կանոնագրի տրամադրութեան հակառակ է այդ. այս նիստին մէջ բացի Մայր Դիւանի ընտրութենէն ուրիշ խնդրով իրաւունք չունինք զբաղելու, Ատեանը փակուած է։

(Նիստը փակուեցաւ ժամը 5ին)։

Ազգային Ընդհանուր Ժողովոյ

ԱՌԺ. ԱՏԵՆԱԴՊԻՐ — ԱՌԺ. ԱՏԵՆԱՊԵՏ

Ժ. ՍԱՑԱՊԱԼԵԱՆ — Ե. ԽՕՐԱՍԱՆ

ԱԶԳ. ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՊԱՏՊԱՐԵՐԻ ԳՐԱՏՈՒՆ ՀԱՅԿ-ՍՕՐԱ. Ք. Ա. Մաշտոցեան Ի ԵՐԵՎԱՆԻ ՄԵՆԱՍԻՐ

(Դ. Վիճակ)

Դում-գաբու, Գում գաբուի դուրս

69. Դավիթ էֆ. Տէր-Մովսէսեան
70. Համբարձում » Պոյաճեան
71. Սարգիս » Սուին
72.

Կէտիկ-փաշա

73. Հմայեակ էֆ. Ալրամեանց
74. Յարութիւն » Ճանկիւլեան
75. Յակոբ » Ուետիսեան
76. Յակոբ » Նշանեան
77. Ներսէս » Զաքարեան

Սամաքիա Ս. Գէորգ

78. Գրիգոր էֆ. Զօհրապ
79. Լեւոն » Սաաթճեան
80. Հայկ » Խաճասարեան
81. Պարգեւ » Փափազեան
82. Լեւոն » Սեղբոսեան
83. Ռուբէն » Փափազեան
84.

(Ե. Վիճակ)

Գուզկունճուկ – Ինաթիէ

85. Երուանդ էֆ. Խորասան
86. Լեւոն » Տէմիճիպաշեան
87. Ռուբէն » Զարդարեան
88. Ոսկան » Մարտիկեան
89. Կոպեռնիկ » Խաչատուրեան

Թոփ-գաբու

90.

Ղալաթիա-Պէյօղ

91. Երուանդ էֆ. Օտեան

Նաալը-գաբու

92. Նշան էֆ. Գալբաճեան
93. Տիգրան » Մանուէլեան

Սամաթիա Ալթըմէրմէր

94

Սկիւտար Ս. Խաչ

95. Բարսեղ էֆ. Ուետիսեան
96. Գարեգին » Տէմիճիպաշեան
97. Յարութիւն » Շահրիկեան
98. Վարդգէս » Սէրէնկիւլեան
99. Յակոբ » Մինասեան

Ռումէլի-հիսար. Պոյաճը-գիւղ, Եէնի-գիւղ

100 Աբրահամ էֆ. Տէր-Յակոբեան

ԴԱՒԱՌԱՅԻՆ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆԴՐ

(Ա. Վիճակ)

Եգիպտոս

101. Վահան էֆ. Թէքէեան

Եւդոկիա

102. Յակոբ էֆ. Պօնճուգեան

Խարբերդ

103. Տօքթ. Փաշաեան էֆ.

Կարին

104. Սողոմոն էֆ. Տէր-Ազարեան
105

Կիւրին—Մանճրլգ

Մուշ

106. Գեղամ էֆ. Տէր Կարապետեան

Զմշկածագ—Զարսանճագ

107.

Տրապիզոն

108. Օննիկ էֆ. Զիֆթէ-Սարաֆ

(Բ. Վիճակ)

Ադրամար

109.

Բալու

110. Մելքոն էֆ. Կիւրճեան

Եօզկատ

111. Ուետիս էֆ. Ճինիվիզեան

Կեսարիա

112. Վահան էֆ. Էսաեան

Հալէպ—Այնթապ

113. Սարգիս էֆ. Գնաճեան

Նիկոմիդիա

114. Տօքթ. Գրիգոր էֆ. Ճէլալ

Պաղտատ

115. Տօքթ. Ներսէս էֆ. Թիւրեան

Սղերդ

116. Սերովբէ էֆ. Նորատունկեան

(Գ. Վիճակ)

Ակռ

117. Ատովմ էֆ Երեցեան

Արաբկիր

118. Արթաքի էֆ. Սարաֆեան

Եդեսիա

119. Սեպուհ պէյ Իթիւճեան

Զմիւռնիա

120. Լեւոն էֆ. Մնտեսեան

Հանրն

121. Տէվլէթ էֆ. Տատրեան

Մալաթիա

122.

Պանտրմա – Պալբէսիր

123. Տիրան էֆ. Երկանեան

Վան

124.

(Դ. Վիճակ)

Ադրիանապոլիս

125. Օննիկ էֆ. Տէրունեան

Աստանա

126. Արիստակէս էֆ. Գասպարեան

Բաղէշ

127. Աղէքսանդր էֆ. Փանոսեան

Կուտինա—Ամիսոն-Գարա-Հիսար

128. Զաքեհ էֆ. Խաչատանճեան

Պրուսա

129. Գասպար էֆ. Նեմցէ

Ռոսսպրо

130.

Տիգրանակերտ

131. Տիգրան էֆ. Նազաշեան

Տիվրիկ

132. Գէորգ էֆ. Մեծատուրեան

(Ն. Վիճակ)

Ամասիա—Մարզուան

133. Տիգրան էֆ. Մարտիկեան

Բաբերդ

34. Երուանդ էֆ. Սրմաքէշխանլրեան

Գաղատիա

135. Տր. Խաչիկ էֆ. Պողոսեան

Գոնեա

136. Բարթող էֆ. Զօրեան

Երզնկա

137. Գաբրիէլ էֆ. Նորատունկեան

Մարաշ - Զէյթուն

138. Սմբատ էֆ. Բիւրպստ

Շապին Գարահիսար

139. Ժագ էֆ. Սայապալեան

Սեբաստիա

140. Տօքթ. Նազարէթ էֆ. Տաղաւարեան

ՄԱՅՐ ԴԻՒԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎՈՅ

Ա. Ատենապետ Գաբրիէլ էֆ. Նորատունկեան
Բ. » Տր. Տաղաւարեան էֆ.
Գ. » Յակոբ էֆ. Պոյաճեան

Ա. Ատենադպիր Հմայեակ էֆ. Աբամեանց
Բ. » Երուանդ էֆ. Պէյազճեան
Գ. » Աղեքսանդր էֆ. Փանոսեան

ՆԱԽԱՔՆՆԻՉ ԴԻՒԱՆՔ

ՁԵՌՆՀԱՍՈՒԹԵԱՆ ԴԻՒԱՆ

Ա. Տ. Հմայեակ Աբքեպս. Դիմաքսեան
Բ. Արամ էֆ. Հալաճեան
Գ. Արշակ էֆ. Սլպոյաճեան

ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆ ԴԻՒԱՆ

Ա. Յակոբ էֆ. Պոյաճեան
Բ. Լեւոն էֆ. Սեղբոսեան
Գ. Հրանտ էֆ. Ասատուր

ԿԱԼՈՒԱԾՈՅ ԴԻՒԱՆ

Ա. Պենոն էֆ. Ճէյիրմէնճեան
Բ. Վահան Լսայեան
Գ. Թորգոմ Պոյաճեան

ՀԱՄԱՐԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ ԴԻՒԱՆ

Ա. Եդուարդ էֆ. Շիրինեան
Բ. Խաչիկ Սրվաճեան
Գ. Պարգեւ էֆ. Փափազեան

ՅԱՐԱԲԵՐԱԿԱՆ ԴԻՒԱՆ

Ա. Յարութիւն էֆ. Մոստիչեան
Բ. Բարսեղ էֆ. Աւետիսեան
Գ. Նշան էֆ. Գալբպճեան

ԻՐԱՒԱՍՈՒԹԵԱՆ ԴԻՒԱՆ

Ա. Տ. Մաղաքիա Աբեպ. Օրմանեան
Բ. Գարեգին էֆ. Տէմիրճիպաշեան
Գ. Մելքոն էֆ. Կիւրճեան

ՆԱԽԱՁԵՌՆՈՒԹԵԱՆ ԴԻՒԱՆ

Ա. Դաւիթ էֆ. Տէր-Մովսէսեան
Բ. Գէորգ էֆ. Մեծատուրեան
Գ. Հայկ էֆ. Խօճասարեան

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԴԻՒԱՆ

Ա. Բարթող էֆ. Զօրեան
Բ. Վահան էֆ. Թէքէեան
Գ. Ռուբէն էֆ. Զարդարեան

ԵԼԵՒՄՏԻՑ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲ

ԳԻՆ 1 ՂՐՈՒՇ

Սեփականութիւն Ազգ. Սնտուկին, Ազգ. Ժողովոյ ծախուց յատկացեալ
Կը ծախուի յ'Ազգ. Խորհրդարան Ղալաթիոյ